

Turku Virusmäen ranta

11.9-20.10.2017

**K. Uotila ja J. Vidgren
Muuritutkimus ky**

Tiivistelmä

Turussa Virusmäen rannan alueella tehtiin arkeologinen tarkkuusinventointi- ja koetutkimus syksyllä 2017. Alue rajautui pohjoisessa Taskulan rannan muinaisjäännösalueeseen. Tältä pohjoiselta alueelta voitiin havaita vanhempia maakerroksia. Muilta pelto- ja niittyalueilta ei tavoitettu vanhempia maakerroksia tai rakenteita. Irtolöytönä saatiin talteen yksi rautakautinen karhunhammasriipus.

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohteen nimi:	Turku, Raunistula. Vähäjoen länsiranta. Virusmäen ranta. Tas kulan ranta 853010067 eteläpuoleinen alue.
Kunta:	Turku
Kohteen laji:	asuinpaikka
Ajoitus:	esihistoria-historiallinen aika
Koordinaatisto	ETRS-TM35FIN P: 6713200 I: 241040
Tutkimuksen laatu	Arkeologinen tarkkuusinventointi ja koetutkimus
Tutkimuksen laajuus	Tutkittu alue n.2000 neliötä
Tutkimuslaitos:	Muuritutkimus ky
Tutkimuksen tekijät:	FT Kari Uotila ja FM Jani Vidgren
Tutkimuslupa:	MV/136/05.04.01.02/2017
Kenttätyöaika:	11.9.-20.10.2017
Rahoittaja:	Turun kaupunki
Alkuperäinen raportti:	Museovirasto
Laajuus:	20 s.

Yleiskartta 1. Tutkimuskohde yleiskartassa. Karttapohja MML.

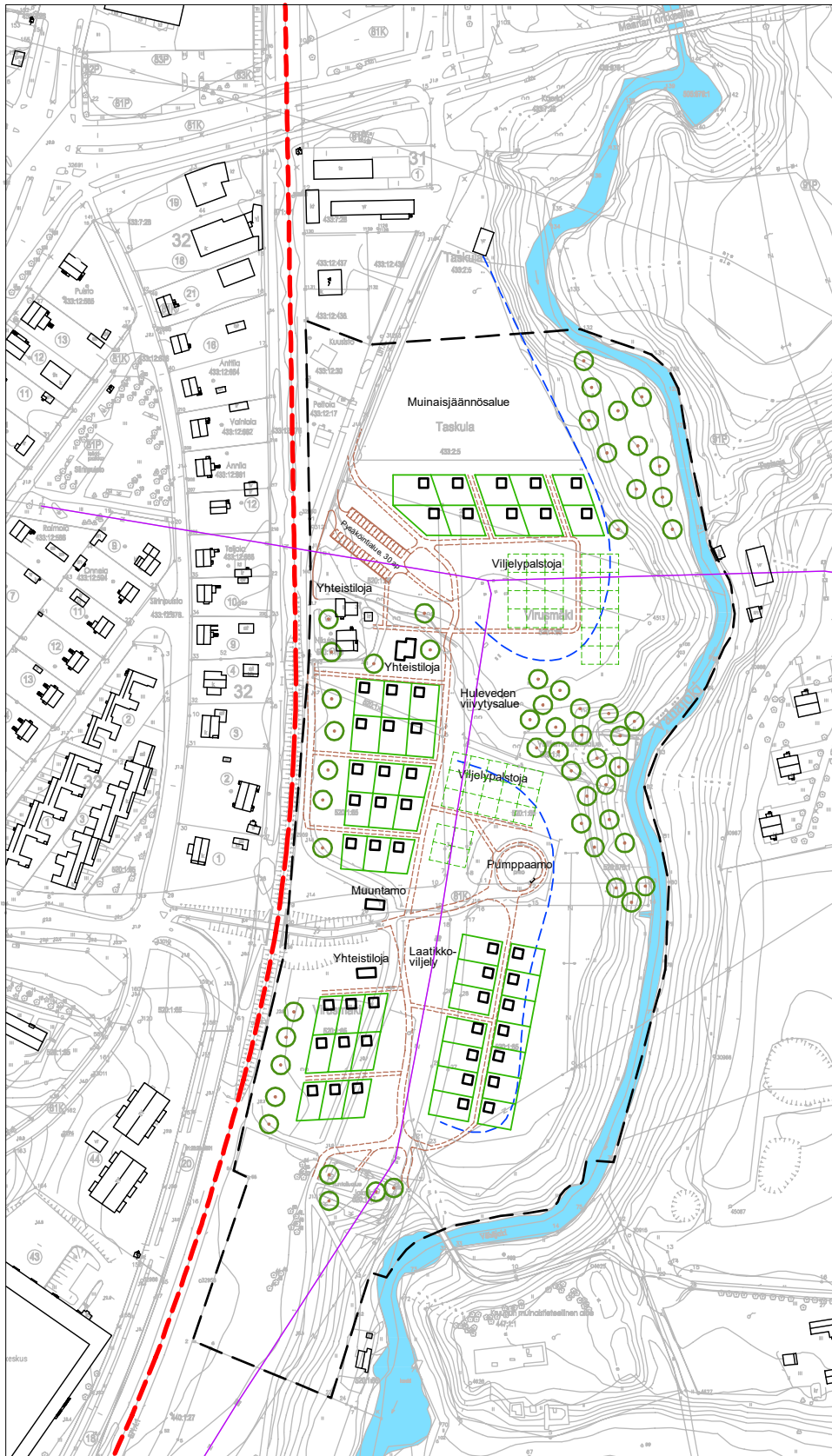
Sisällys

Tiivistelmä	2
Arkisto- ja rekisteritiedot	3
Yleiskartta 1	4
Sisällys	5
Yleiskartta 2	6
1. Johdanto	7
Yleiskartta 3	8
2. Koeajat ja koealueet	9
2.1. Alue 1	9
Kartta 1.	10
2.2. Alue 2	13
Kartta 2,	12
2.3. Alue 3	13
Yleiskartta 4	14
2.4. Alue 4	15
3. Löydöt	16
4. Yhteenveto	17
Kuvat MuTu117026:1-6	18

Koroisten siirtolapuutarha
Alustava maankäyttöluonnos
1: 2 500

18.8.2017

- Uusi rakennus
- Olemassa oleva rakennus
- Siirtolapuutarhamökin viljelypalsta
- Mökitön viljelypalsta
- Uusi kävely- tai pyöräilyreitti
- Uusi pysäköintialue
- Rautatie
- Kaavanmuutosalueen raja
- Voimajohto
- Suositeltu vähimmäisetäisyys Vähäjoesta

100 m

Yleiskartta 2. Alueen suunnittelukartta. Turun kaupunki.

17.11.2017
 FT Kari Uotila
 Muuritutkimus ky
 suovillankatu 3 20780 Kaarina
 kuotila@muuritutkimus.com

Turku Virusmäen ranta / Taskulan rannan eteläpuoleinen alue

1. Johdanto

Muuritutkimus teki Virusmäen rannan alueella Taskulan rannan muinaismuistoalueen eteläpuolella tarkkuusinventointi/koetutkimuksen, jossa tutkittiin Turun kaupungin Koroisten siirtolapuutarhahankkeen suunnitelma-alue. Virusmäen ja Taskulan ranta-alueella on tehty useissa eri vaiheissa arkeologisia inventointeja ja kenttätutkimuksia. Näitä ovat esimerkiksi Nissinahon 1987-88, Hukantaipaleen 2008 ja Jussilan 2008 suorittamat tutkimukset. Lisäksi Muuritutkimus teki alueen eteläpuolella tieuran arkeologisen valvonnan vuonna 2015 (Uotila & Helamaa 2015). Virusmäki 2 nimellä on alueelta 1 irtolöytönä hevosenkenkäsoljen solki KM 40647:1.

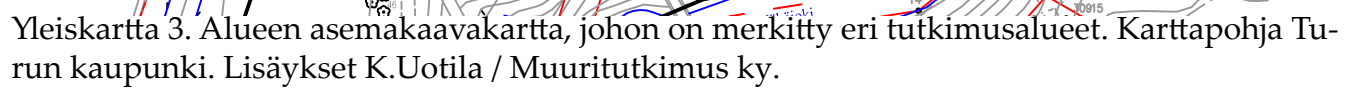
Tutkimusalue nimettiin tutkimushankkeen aikana Virusmäen rannan alueeksi. Pohjoisessa alue rajautui Taskulan rannan muinaisjäännösalueeseen. Tilaajan rajaama tutkimusalue on karttakuvassa 2. Tutkimusalue on merkitty karttaan alueina 1-4. Alueella sijaitsee kaksi asuinrakennusta ja niiden tonttimaat, jotka jätettiin tutkimuksessa tässä vaiheessa sivuun. Koko tutkimusalueen laajuus on 6.5 ha. Alueella on pumppaamo, johon liittyy useita putkikaivantoja. Lisäksi radan alikulkutunnelin rakentamisen yhteydessä on osa alueesta sekoittunut. Lisäksi voidaan olettaa, että tieurien kohdalla on muinaismuistokohteet sekottuneet tai tuhoutuneet. Tilaajan ohjeen mukaisesti inventointia painotettiin alueille, joille on suunniteltu rakentamista. Tämän vuoksi puroaluetta ei pidetty ensisijaisena painopistealuetta.

Tutkimuksen vastuuhenkilönä toimi FT Kari Uotila ja toisena tutkijana toimi FM Jani Vidgren. Apulaistutkijana toimi HuK Arttu Tokoi ja kartoitustöissä toimi opiskelija Arttu Liimatainen. Raportointivaiheessa hankkeeseen osallistuivat FM Maija Helamaa (löydöt) ja HuK Janne Haarala (karttatyöt). Tutkimukset toteutettiin 11.9. - 20.10.2017 alueen peltotöiden määrittellessä eri kohteita. Syyskuussa tutkittiin alueet 1 ja 3 ja alueelta 4 koealue 19. Lokakuussa tutkittiin alueet 4 ja 2.

Tarkkuusinventointihanke suunniteltiin useampivaiheiseksi niin, että keväällä 2017 toteutettiin alueen avoimilla peltoalueilla (tutkimusalueet 2 ja 4) drone-kalustolla. Pellot kuvattiin useissa vaiheissa kevään kasvukauden kuluessa. Alueelta 4 tehtiin havaintoja tummasta peltomaa-alueesta. Se sijaitsi Taskulan rannan muinaismuistoalueen puolella tutkimusalueen pohjoispuolella. Alue on sama, jolta Aino Nissinaho on tehnyt peltopoimintahavaintoja vuosien 1987-88 tutkimushankkeessa.

Inventointi/koetutkimushankkeen seuraavassa vaiheessa syyskuussa 2017 ilmakuvauksia jatkettiin alueella 1. Alueen nurmella oleva alue kuvattiin ja havaittiin erilaisia maastollisia piirteitä. Ilmakuvauksen perusteella tehtiin alueelle 1 kaikkiaan 10 koekuoppaa, josta havaittiin peltokerroksesta uuden ajan löytöjä.

Koekuopituksen jälkeen aloitettiin kaivinkoneella toteutettu koetutkimusvaihe. Koeojien kaivaminen tehtiin kaivinkoneella, jolla poistettiin ensin ohuina kerroksina kyntökerros. Maata ei seullottu ja löytöjä otettiin talteen havaitessa, ja näistä suurin osa poistettiin jo kentällä niiden ollessa resentejä. Kyntökerroksen poiston jälkeen koeajat dokumentoitiin kuvaamalla joko dronella tai järjestelmäkameralla sekä niiden reunat ja pohjakorkeudet mitattiin tarkkuus-GPS:llä. Kaivin-

konekaivuun toisessa vaiheessa koeojia syvennettiin. Näin varmistettiin, että kyseessä ei ollut kulttuurikerroksen päällä oleva sekundaarinen savi. Toisen vaiheen jälkeen mitattiin koeojista pohjapisteet.

Kyntökerroksen alapuolinen savi oli ruosteenpunaiseksi värjäytynyttä n. 30–50 cm matkalta, jonka jälkeen se muuttui tasaisen siniseksi pohjasaveksi. Kyntökerroksen alta löytyneitä ilmiöitä oli ainoastaan alueelta 3 koeojasta 13 sekä alueen 4 koeojista 17 ja 18. Kaksi niistä oli puita (koeojissa 13 ja 17), joiden yhteydestä löytyi moderneja nauloja ja koeojan 17 puun yhteydestä myös modernin kirkkaan lasiastian suupala. Koeojassa 18 kyntökerroksen alta tuli isohkoja kiviä ja tummaksi värjäytynyttä maata.

Kaikista koeojista löytyi myös Vähäjoen suuntaan meneviä salaojia tai ojanpohjia säännöllisin välimatkoin ja nämä ulottuivat hieman kyntökerrosta syvemmälle. Löydöt salaojien pohjalta olivat modernilta ajalta ja pääosin pieniä tiilen kappaleita sekä rautanauvoja. Koeojat tutkittiin myös Fisher labs F75 metallinilmaisimella kyntökerroksen poiston jälkeen profiileilta, pohjaltaan ja maakasoista, sekä ojien täytön jälkeen täytön päältä.

2. Koeojat ja koealueet

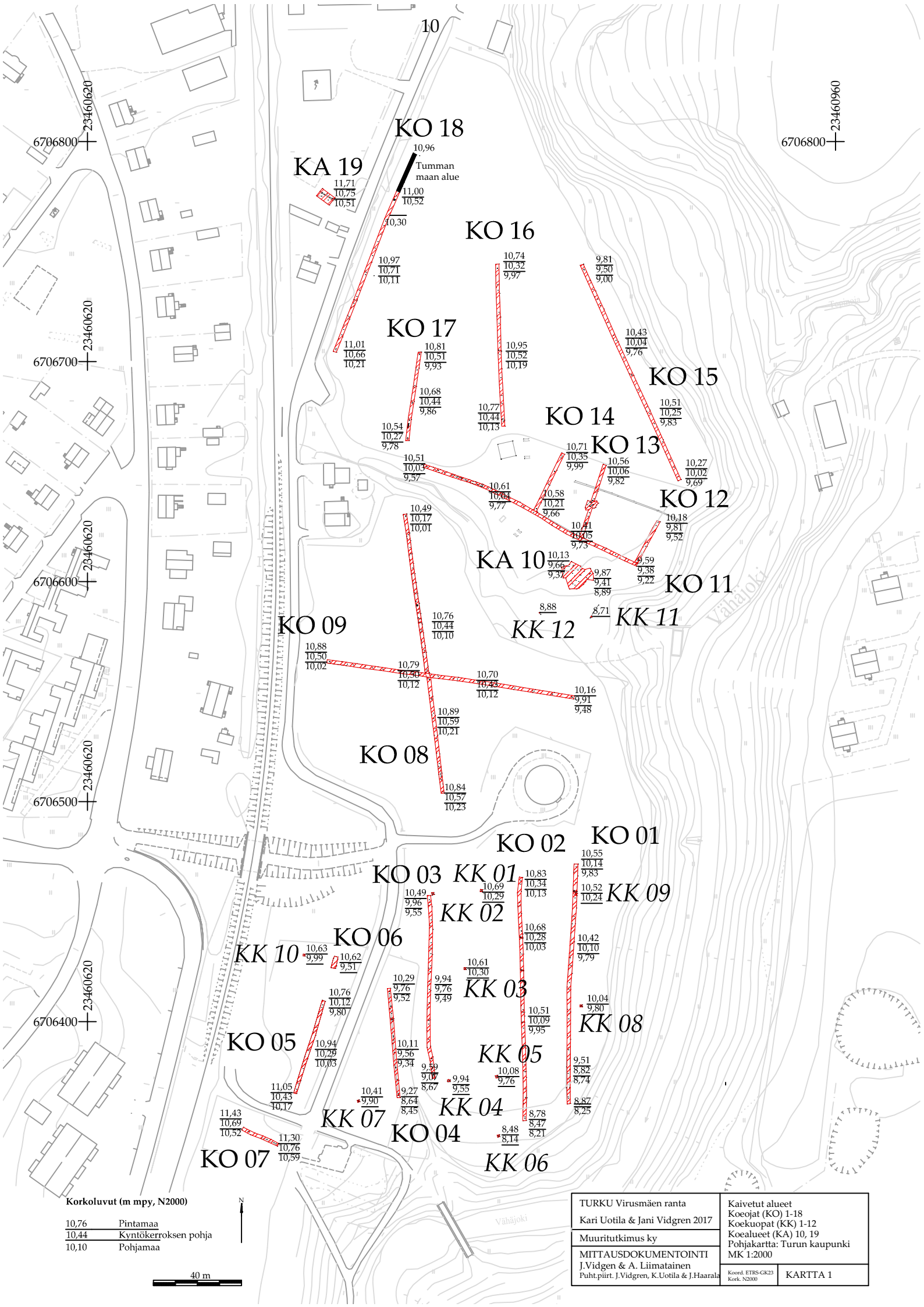
2.1 Alue 1

Tutkimusalueen eteläisestä osasta valittiin ilmakuvauksen perusteella paikat kymmenelle lapiolla kaivettavalle n. 1m X 1m kokoiselle koekuopalle. Koekuoppien maata ei seulottu, vaan löytöjä kerättiin havaittaessa ja poistettiin pääosin jo kentällä niiden ajoituksen ollessa modernia aikaa, luultavimmin 1800–1900 -lukua. Koekuoppien perusteella tutkimusalueen eteläosan peltokerrosten kyntökerroksen paksuus vaihteli 30–40 cm välillä. Alta paljastui ruosteenpunaisen läikkien sävyttämä pohjasavi, eikä koekuopista löytynyt merkkejä kulttuurikerroksesta kyntökerroksen alla. Vain koekuoppa nro 10:stä pohjasavea ei tavoitettu, ja sen kaivaminen lopetettiin n. 80 cm jälkeen. Tämän koekuopan paikka oli lähellä Turku-Tampere rautatietä ja maaperä oli rataan liittyvän toiminnan sekoittamaa, muita koekuoppia selvästi kivisempää, ja löytöaineistossa oli resentiä muovia ihan kaivetulle pohjalle saakka. Muissa koekuopissa oli löytöinä posliinia ja fajanssia, muutamia punasaviastian palasia ja tiilimurskaa. Metallilöydöt olivat nauvoja, sekä sen takomia että tehdasvalmisteisia, ja epämääräisiä rautalevyjen ja rautavartaiden katkelmia. Koekuopasta 8 löytyi harmaan kivisaviastian palasia, joiden ajoitus menee 1600-luvulle.

2.1.1. Koeoja 1

Koeojan pituus oli noin 110 metriä ja pinta-ala noin 187 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 8,87–10,55 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 8,82–10,14 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 8,25–9,23 m mpy.

Koeoja 1 tehtiin lähelle kohti Vähäjokea laskevaa törmää aloittaen jätevedenpumppaamon eteläpuolelta ja edeten kohti Koroisten ristiä. Löydöt tulivat pääosin ojan pohjoisosasta ja olivat lähinnä posliinia ja fajanssia, punasaviastioiden kappaleita edellisiä selvästi vähemmän ja jonkin verran rautaesineitä ja niiden katkelmia. Ojan pohjoisosassa oli kyntökerroksessa lähellä sähkötolppaa varsin runsaasti rautanauvoja. Pohjoisosassa koeojaa oli kyntökerroksen pohjalla kapea tumman ja hiilisen maan vyöhyke, mutta siitä ei tullut löytöjä. Koeojaa syvennettäessä kaivettiin noin 40–50 cm ruosteisen väristä savea, ja eteläosassa ojaa ruosteisen saven alta tuli silttikerros. Merkkejä kulttuurikerroksesta ei löytynyt. Kun ruosteinen väri savessa loppui, lopetettiin kaivaminen siihen.

6706800+23460620

6706700+23460620

6706600+23460620

6706500+23460620

6706400+23460620

6706800+23460960

KO 18

KA 19

Tumman
maan alue

KO 16

KO 17

KO 15

KO 14

KO 13

KO 12

KO 11

KA 10

KK 12

KK 11

KO 09

KO 08

KO 02

KO 01

KO 03

KK 01

KK 02

KO 06

KK 10

KO 05

KK 05

KK 08

KK 07

KO 04

KK 04

KK 06

KO 07

Korkoluvut (m mpy, N2000)

10,76	Pintamaa
10,44	Kyntökerroksen pohja
10,10	Pohjamaa

40 m

TURKU Virusmäen ranta		Kaivetut alueet	
Kari Uotila & Jani Vidgren 2017		Koeajat (KO) 1-18	
Muuritutkimus ky		Koeuopat (KK) 1-12	
MITTAUSDOKUMENTOINTI		Koealueet (KA) 10, 19	
J.Vidgren & A. Liimatainen		Pohjakartta: Turun kaupunki	
Puh.t.piiirt. J.Vidgren, K.Uotila & J.Haara		MK 1:2000	
Koord. ETRS-GK23		KARTTA 1	
Kork. N2000			

2.1.2. Koeoja 2

Koeojan pituus oli noin 111 m ja pinta-alue noin 167 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 8,78–10,83 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 8,47–10,34 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 8,21–10,13 m mpy.

Edellisestä länteen noin pellon keskivaiheille tehty koeoja 2 oli pääpiirteiltään hyvin samanlainen koeojan 1 kanssa, paitsi siitä löytyi ehkä hieman vähemmän metallirooskaa. Koeojan eteläosassa pohjasavessa kulki pätkä läheiseen sähkölinjaan kuuluvaa maadoituskaapelia. Eteläosassa ojaa oli myös samanlainen pohjasaven alainen silttikerros kuin koeojassa 1.

2.1.3. Koeoja 3

Koeojan pituus oli noin 83 m ja pinta-ala noin 129 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,59–10,49 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,07–9,96 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 8,67–9,55 m mpy.

Kolmas koeoja tehtiin pellon läntiseen reunaan lähelle tietä ja pellon halkaisevaa ojaa. Muuten samanlainen löydöiltään ja ilmiöiltään kuin ojat 1 ja 2, mutta täällä ei eteläosasta saven alta löytynyt silttiä, vaan pohjalla oli tasainen koskematton savikerros koko ojan matkalta.

2.1.4. Koeoja 4

Pituus koeojalla oli noin 50 m ja pinta-ala 73 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,27–10,29 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 8,64–9,76 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 8,45–9,52 m mpy.

Tämä lyhyt oja tehtiin edellisen länsipuolelle ojan ja tien väliin. Löytöinä hieman enemmän metalliesineiden katkelmia kuin ojista 2 ja 3, mutta mitään varmasti esihistoriallista tai keskiaikaista ei löytynyt.

2.1.5. Koeoja 5

Koeojan pituus oli noin 44 m ja pinta-ala 67 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,76–11,05 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,12–10,43 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 8,21–10,13 m mpy.

Ensimmäisen tason poistosta ei havaittu rakenteita tai löytöjä. Toista tasoa kaivettaessa löytyi sähkölinjan maadoituskaapelia noin viiden metrin matkalta ojan eteläosassa.

2.1.6. Koeoja 6

Koe-ojan pituus oli noin 6 m ja pinta-ala 11 m². Pintamaan korkeus oli 10,62 m mpy ja koeojan pohja tasolla 9,51 m mpy.

Modernin ajan sekoittuneita kerroksia oli noin 110–120 cm syvyydelle. Ojaa ei kaivettu steriiliin pohjasaveen saakka. Oja sijaitsi lähellä koekuoppa nro 10:iä ja molemmissa oli samanlaista sekoittunutta moderneja löytöjä sisältävää maata. Tulkinta oli se, että alue on sekoittunut viimeistään radan alikulkutunnelin rakennustyön yhteydessä.

2.1.7. Koeoja 7

Koeojan pituus oli noin 43 m ja pinta-ala 57 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 11,30–11,43 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,69–10,76 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 10,52–10,59 m mpy.

Tutkimusalueen lounaisosaan tehtiin luode-kaakko –suuntainen koeoja, josta ei havaittu kummassakaan kaivuvaiheessa rakenteita tai löytöjä.

6706800+
23460620

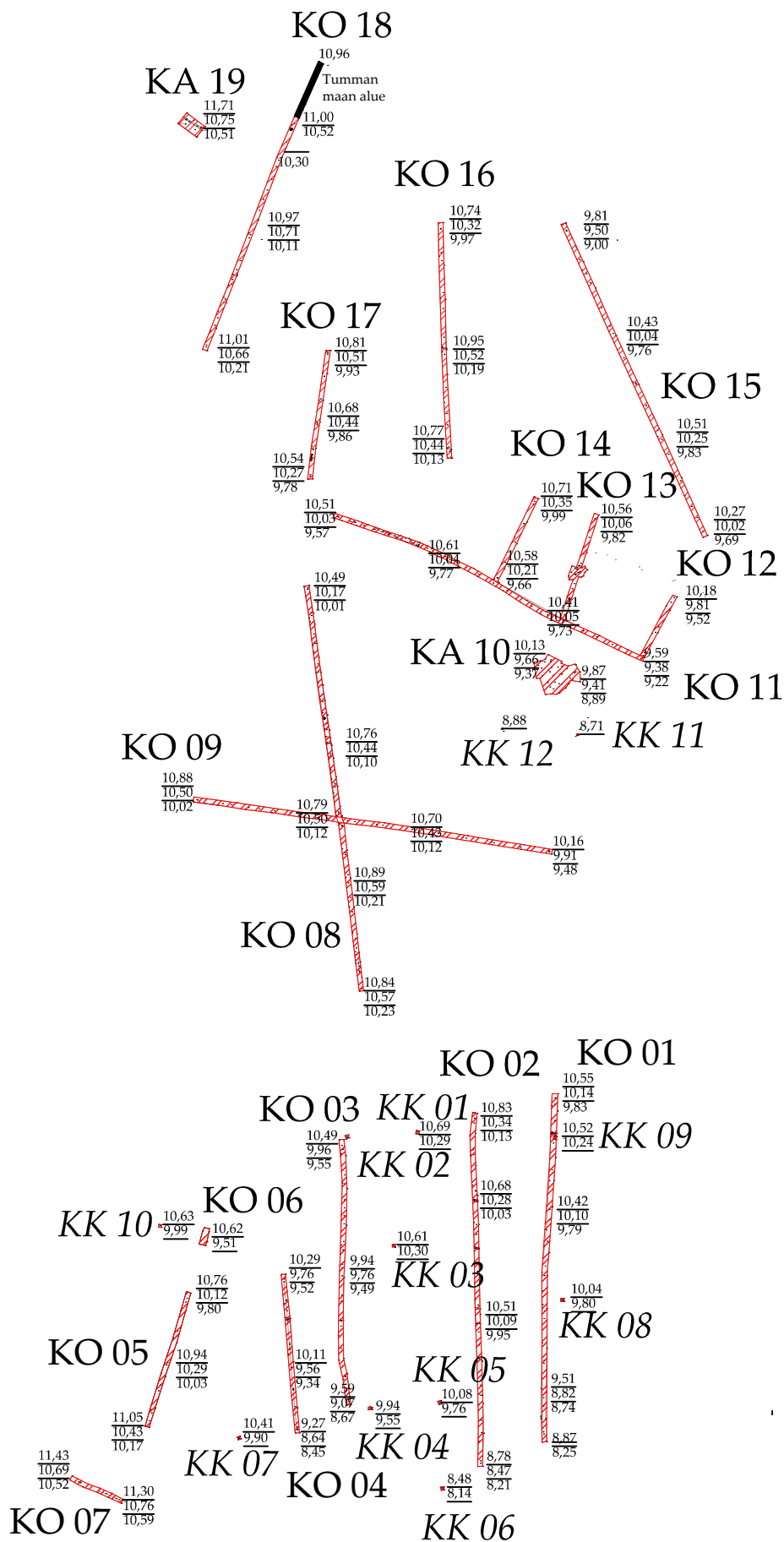
6706800+
23460960

6706700+
23460620

6706600+
23460620

6706500+
23460620

6706400+
23460620

Korkoluvut (m mpy, N2000)

10,76 Pintamaa
10,44 Kyntökerroksen pohja
10,10 Pohjamaa

40 m

TURKU Virusmäen ranta Kari Uotila & Jani Vidgren 2017	Kaivetut alueet Koeajat (KO) 1-18 Koeuopat (KK) 1-12 Koealueet (KA) 10, 19	
Muuritutkimus ky	MK 1:2000	
MITTAUSDOKUMENTOINTI J.Vidgen & A. Liimatainen Puh.t.piiirt. J.Vidgren, K.Uotila & J.Haarala	Koord. ETRS-GK23 Kork. N2000	KARTTA 2

2.2. Alue 2

Alue kaksi sijaitsee jätevedenpumppaamon luoteispuolella ja sen muodostaa yhtenäinen pelto, joka oli kesän viljelyksessä. Alueelle tehtiin rukiin puinnin jälkeen kaksi toisiinsa nähden ristikkäistä pitkää koeojaa.

2.2.1. Koeoja 8

Koeojan pituus oli noin 128 m ja pinta-ala 196 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,49–10,84 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,17–10,59 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 10,01–10,23 m mpy.

Koeoja 8 kaivettiin n. etelä-pohjoissuuntaisena. Kyntökerroksessa oli varsin paljon modernia peltoroskaa ja kyntökerroksen alta kaivannon pohjoisosasta löytyi vanha sähköpylvään perustus sekä kaksi kohti jokea menevää kaukolämmön ohjauskaapelia. Nämä kaapelit oli suojattu yläpuolelle asetetuilla tiilillä. Kaivannon eteläosasta löytyi maadoituskaapeli, joka liittyi joko sähköjohtoihin, tai läheiseen jätevedenpumppaamoon. Koeojasta löytyi mahdollisesti pronssista tai messingistä tehty resentiksi ajoittuva reiällinen ja levymäinen esine sekä kivisaviastian kappale, joka väritykseltään muistuttaa partamiehenkannua, joskaan ei luultavasti ole sellainen, mutta ajoitus voi olla 1600-lukua. Lisäksi kaivannosta löytyi kolme suurta rautaista ratapölkyn naulaa.

2.2.2. Koeoja 9

Koeojan pituus oli 130 m ja pinta-ala 176 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,16–10,88 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,91–10,50 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,48–10,22 m mpy.

Koeoja 9 aloitettiin läheltä Vähäjoelle laskevaa törmää ja se suuntasi kohden länttä. Koeojan itäinen osa oli varsin vähälöytöinen, mutta keskivaiheilta alkaen tien suuntaan tultaessa resenttejä keramiikan ja metalliesineiden kappaleita löytyi varsin paljon. Yksi kivisaviastian paloista lienee jopa 1600-luvulta. Peltokerroksen alta ei kuitenkaan löytynyt mitään kulttuurikerrokseen viittavaa. Metallinilmaisimella löytyi läheltä koeojien risteyspaikkaa täytön jälkeen karhunhammasriipus, joka sitä ympäröineen saven perusteella on ollut kyntökerroksessa.

2.3. Alue 3

Tutkimusalueen keskiosassa peltojen välissä oleva metsikkö ja sen pohjoispuolella sähkölinjan alla oleva heinikkö muodostavat alueen 3. Metsikköön tehtiin kaksi pientä koekuoppaa, numerot 11 ja 12. Alue kuuluu VR:n hallintaan ja siellä on ollut rautatiehen liittyvää toimintaa. Tällä kohtaa laskee myös hulevesioja Vähäjokeen. Metsikössä maa on reilusti pellon tasoa alempana ja kahden koepiston perusteella notkelmaa on täytetty kivillä ja hiekalla todennäköisesti rautatietöiminnan aikana. Molemmat koepistot jäivät n. 65 cm syvyisiksi, eikä pohjamaata vielä tuolla syvyydellä tavoitettu. Koekuopasta 11 tuli muutamia fajanssin ja tiilen paloja ihan sen pohjalta saakka, ja kaivaminen keskeytyi suurehkon kiven estäessä syvemmälle pääsyn. Koekuoppa 12 lähempänä peltoa oli lähes löydötön, eli sieltä tuli vain muutama pieni tiilenkappale. Kaivaminen jouduttiin lopettamaan n. 65 cm jälkeen, kun pohjalle alkoi nousta niin nopeasti vettä, ettei mahdollisia havaintoja voinut enää tehdä.

2.3.1. Koealue 10

Koealueen pinta-ala oli noin 112 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,87–10,13 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,41–9,66 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,37–8,89 m mpy.

Koealue 10 kaivettiin metsikön keskellä olleelle vadelmapensaiden täyttämälle aukiolle. Pintamaassa oli havaittavissa samanlainen sekoittunut kerros kuin peltoalueillakin, ja vuoden 1973 ilmakuvasa alue on ollut vielä peltoa. Toisessa vaiheessa koealue 2 kaivettiin syvemmälle pohjasaveen asti. Löydöt vastasivat viereisten peltojen antamaa kuvaa ollen modernia posliinia ja fa-

6. Arkeologiset
maakerrokset

5. Ilmakuivissa havaittu
tumman maan alue

4. Tutkitut peltoalueet,
joilla enemmän histo-
rialisen ajan löytöjä

3. Irtolöytö

2. Tutkitut peltoalueet

1. Rakennetut ja sekoit-
tuneet alueet

Yleiskartta 4. Virumäen rannan tutkimusalueen arkeologisten havaintojen kooste. K.Uotila / Muuritutkimus ky.

janssia. Lisäksi alueelta löytyi muutamia kimpaleita metallinilmaisimella havaittuja kevyehköjä kuonan kappaleita.

2.3.2. Koeoja 11

Koeojan pituus oli noin 112 m ja pinta-ala 154 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,59–10,61 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,38–10,05 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,22–9,77 m mpy.

Vähäjokeen nähden poikittainen, suurin piirtein luode-kaakko suuntainen koeoja 11 sijaitsi tutkimusaluetta jakavan metsän pohjoispuolella ja seurasi muodoltaan viereistä laskuojaa. Kyntökerros vähäjoen puolella oli varsin ohut ja paksuuntui kohden tietä tultaessa. Kyntökerroksen alapuolelta ei saatu havaintoja kulttuurikerroksesta ja löytöaineisto koeojasta vastasi eteläpuolen koeojien löytöjä. Koeojan luoteisosassa pintamaan alta löytyi kivinen alue, joka luultavasti liittyy läheisen sähkölinjan rakentamiseen tehtyyn tiepohjan vahvistamiseen. Löytöinä oli posliinia ja fajanssia, sekä hieman kuonaa ja modernien metalliesineiden katkelmia.

2.3.3. Koeojat 12

Koeojan pituus oli 22 m ja pinta-ala 33 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,59–10,18 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,38–9,81 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,22–9,51 m mpy.

Koeojaan 11 nähden tehtiin kolme poikittaista koeojaa suurin piirtein koillisen suuntaan. Näistä lähinnä Vähäjokea olleesta ojasta 12 ei ollut merkittäviä havaintoja ja löytöjen määrä vähäinen.

Koeoja 13

Koeojalla oli pituutta 38 m ja pinta-ala 62 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,41–10,56 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,05–10,06 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,73–9,82 m mpy.

Koeoja 13:n keskivaiheilla löytyi läheiseen sähköpylvääseen todennäköisesti liittyvä maadoituskaapeli ja sen läheltä kolme erillistä puuta kyntökerroksen alapuolelta. Tällä kohdalla koeojaa levennettiin kaivinkoneen kauhan levyisestä, jotta näille saataisiin ajoitus ja mahdollinen funktio selvitettyä. Puiden yhteydestä löytöinä tuli punasaviastioiden, tiilen ja posliiniastioiden kappaleita sekä rautanaula, joten kyseessä modernin ajan ilmiö.

Koeoja 14

Koeojan pituus oli noin 40 m ja pinta-ala 42 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,58–10,71 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,21–10,35 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,66–9,99 m mpy.

Koeojan 14 löydöt olivat muiden tapaan resentejä peltolöytöjä ja ainoa erityispiirre oli todennäköisesti läheisen sähkölinjan rakentamiseen liittyvän tiepohjan löytyminen. Paikalle oli ajettu kiviä suodatinkankaan päälle tiepohjan vahvistamiseksi.

2.4. Alue 4

Tutkimusalueen pohjoisosan pellolle tehtiin rukiin puinnin neljä koeojaa, sekä Jokipellonkujan toiselle puolelle tyhjälle tontille koealue 19.

2.4.1. Koeoja 15

Koeojan pituus oli 79 m ja pinta-ala 111 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 9,81–10,51 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 9,50–10,25 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,00–9,83 m mpy.

Koeoja 14 tehtiin keskelle peltoaluetta suurin piirtein etelä-pohjoissuuntaisena. Löytöinä jonkin verran kirkasta astialasia, posliinia ja metallinilmaisimen kanssa kuonaa, plombi, jossa tekstissä sana Helsinki sekä venäläinen tipparaha kaivannon keskivaiheen tienoilta.

2.4.2. Koeoja 16

Koeojan pituus oli 108 m ja pinta-ala 167 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,74–10,95 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,32–10,52 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,97–10,19 m mpy.

Taskulan rannan asuinpaikkaa rajoittuvan pellon vähäjoen puoleiseen reunaan tehtiin koeoja 15. Löytöinä koeojasta tuli posliiniastioiden ja sähköposliinin kappaleita, puna- ja kivisavikeramiikkaa, fajanssia sekä varsin paljon rautaesineiden katkelmia. Mitkään näistä eivät olleet vanhoja. Toista kerrosta poistettaessa löytyi muiden koeojien tapaan joitain salaojan paikkoja ja kaivannon pohjoisosassa pohjasavi muuttui kuivemmaksi kuin muualla.

2.4.3 Koeoja 17

Koeojan pituus oli 41 m ja pinta-ala 57 m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,54–10,81 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,27–10,51 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus 9,78–9,93 m mpy. Tämä koeoja aloitettiin läheltä koeojan 11 luoteispäätä. Sen eteläpään lähellä oli läheiseen sähköpylvääseen liittyvä maadoituskaapeli ja jokin puu syvällä kyntökerroksen alla. Puun yhteydestä löytyi kirkasta pullolasia ja tehdasvalmisteisin oloisia nauvoja, joten varsin modernista ilmiöstä on kyse.

2.4.4. Koeoja 18

Koeojan pituus oli 97 m ja pinta-alaa 14 5m². Pintamaan korkeus vaihteli välillä 10,96–11,01 m mpy, kyntökerroksen pohja välillä 10,52–10,71 m mpy ja steriilin pohjamaan korkeus alueella jossa pohjamaan saakka kaivettiin 10,11–10,30 m mpy.

Koeoja 15 tehtiin tien vierelle ja se ulottui vuoden 2008 Taskulan rannan koekaivauksen eteläisimmän koeojan kohdalle. Löytöinä melko runsaasti sähköposliinia, mikä selittyy läheisen muuntamorakennuksen myötä. Muu löytöaineisto sisälsi fajanssia ja posliinia, sekä jokusen liitupii-punvarren. Yksi mahdollisesti vanhempi (aikataso 1500-1600 –luku) kivisavikeramiikan palanen. Lisäksi esiin saatiin yksi tunnistettava kolikko, vuonna 1840 lyöty ½ kopeekan kolikko.

Koeojan pohjoispäässä löytyi kyntökerroksen alta muutamia isohkoja kiviä, sekä selvästi muuta kaivantoa tummemman kulttuurimaan alue. Tätä aluetta ei tutkittu pohjaan, koska kaivanto täyttyi hyvin nopeasti vedellä erittäin sateisen sään vuoksi. Metallinilmaisimella läpikäytynä tältä alueelta löytyi jokunen takonaula. Tutkimuksen lopuksi kaivamatta jäänyt kulttuurimaa koeojan pohjoisosassa peitettiin suodatinkankaalla ja täytettiin.

2.4.5. Koealue 19

Suorakaiteen muotoisen koealueen sivut olivat noin 7 m X 4,5 m ja pinta-ala oli 30 m². Pintamaa oli tasolla 11,71 m mpy, sekoittuneen savikerroksen pohja 10,75 m mpy pohjasavi 10,51 m mpy. Tien ja radan väliselle tyhjälle tontille tehtiin kaivinkoneella koealue. Sieltä avattiin kerroksittain ensin pintamaakerrokset ja sen jälkeen sekoittuneet savikerrokset. Alueella tavoitettiin pohjasavi. Ainoa havaittu rakenne oli länsi-itä – suuntainen rikkonainen kivilatamus, joka oli todennäköisesti modernin ajan kivetty ojanne tai muu kaivanto.

3. Löydöt

Esihistoriallisia löytöjä Virusmäenrannan inventoinnista löytyi vain koeojasta 09. Tämä löytö, karhunhammasriipus (KM 41344:1), ajoittuu myöhäiselle rautakaudelle. Historiallisen ajan löytöinä alueelta tuli todennäköisesti 1700-luvulle ajoittuva Pietari Suuren aikainen tipparaha (KM 41344:2). Lisäksi talteen otettiin muutamia palasia kivisavikeramiikkaa (KM 41344:3-6), joiden ajoitukset voivat olla aikatasolta 1500-1600 –luku.

4. Yhteenveto

Virusmäenrannan tarkkuusinventointi/koetutkimushankkeessa tutkittiin koekuopin, koeojin ja koalueina kaikkiaan 1950 neliön suuruinen alue. Tutkimuksissa saatiin esiin irtolöytönä alueelta 2 yksi rautakautinen esinelöytö. Aikaisemmin on alueelta 1 saatu irtolöytönä rautakautinen irtolöytö. Alueiden 1 ja 2 kaivannoista ei tullut esiin mitään viitteitä rautakautisesta asuinpaikasta tai muusta rautakautisesta toiminnasta.

Muista kaivannoista esiin tullut löytöaineisto oli pääosin 1700-1900 -luvun löytöateriaalia. Rautakaudelle tai vanhemmalle keskiajalle ajoittuvaa esineistöä, kuten harmaasavikeramiikkaa, savitiivistettä tai palanutta savea ei tutkimuksissa havaittu yhdestäkään koeojasta tai koalueelta.

Koeoja 18 ulottui pohjoiselta osalta lähelle Taskulan rannan nimellä tunnettua muinaisjäännöstä. Maa-aines oli tummaa osin hiiltynyttä multamaata ja kaivannossa oli muuta aluetta enemmän kiviä. Koeojan pohjaa ei kaivettu esiin tutkimuksissa vaan ne suojattiin suodatinkankaalla ja peitettiin peltomaan pohjatasoa myöten.

Koeojan 18 havaintojen kanssa samaan arkeologiseen kokonaiskuvaan sopivat myös kevään il-makuvausaineistot, joista voitiin havaita peltoalueelta selvästi tummempi maa-alue pellon keskiosasta.

Kaarinassa 17.11.2017

FT Kari Uotila
Muuritutkimus ky

MuTu117026Dg_1. Alue 1, koejat 01 ja 02. Kuvattu dronella, S. A.Liimatainen.

MuTu117026Dg_2. Alue 2, koeja 09, E. J.Vidgren

MuTu117026Dg_3. Alue 3, koealue 10, sekä koeojat 11-14. Kuvattu dronella, A.Liimatainen.

MuTu117026Dg_4. Alue 4, koeoja 18, NE. K.Uotila.

MuTu117026Dg_5. Alue 4. Peltotilanne keväällä 2017. S. Kuvattu dronella, A.Liimatainen.

MuTu117026Dg_6. Alue 4, Peltotilanne keväällä 2017. E. Kuvattu dronella, A.Liimatainen.

